

bánya nevű üreg a Szarvashegy gerincének folytatásába esik, hol a vasércere való kutatások ma is folynak. A fenti barlang (?) alkalmasint valami régi kutató táro maradványa lesz.

Sze p s i község határában 74. A Bodva folyó jobb partján a *Tintás-lyuk*. Kétnyílású odvas barlang. Nem messze tőle ravaszlyukszerű bejáratral egy tágasabb barlang. (Vázlatrajzok.)

A szepsi erdőkerülő távolléte miatt a közeli barlangokat nem tudtam felkeresni. Utólagosan a kerülő (Sztáronczky József) írásban a következő barlangokról adott hírt: 75. A jászói prépostság erdejében nagy *cseppkőbarlang*. — 76. A jászói réten a *Feneketlen-kút*.

77. De b r ö d község határában az Hona-forrás nagy barlangja. Az irodalom még S o m o d i község határából is említ egynéhány barlangot, amelyekről alig tudunk valamit.

A községenként való helyszíni kérdezősködéssel még szaporíthatnók a barlangok számát, mert magammak sok olyan üregről tettem említést, amikről az illetők keveset tudtak, de az általuk megnevezettek többet tudtak volna. Idő és költségek hiányában a megnevezetteket nem tudtam mind felkeresni. Annál kevésbé a megemlített barlangokat. Összeírásom nem adja meg az abaujgömöri barlangvidék összes barlangjainak számát és fekvőhelyét. Korántsem. Magam vagyok a legjobban meggyőződve arról, hogy jelentésem csak adatokat szolgáltat hazánk leggazdagabb barlangvidékének megismeréséhez. Jelen soraimmal csak felsoroltam a felkeresett és megtudakolt barlangokat. Soraim célja még nem tanulmány, csak katalóguskiegészítés, a tanulmányt, a barlangok típusaira és eredetére vonatkozó kutatásaimat a részletesebb beszámolómba szánom.

Budapest, 1912 január 11-én.

A M. F. T. BARLANGKUTATÓ BIZOTTSÁGÁNAK HIVATALOS JELENTÉSEI.

Kivonat a M. F. T. Barlangkutató Bizottságának 1911. évi február hó 6-án tartott ülésének jegyzőkönyveből.

Elnök: SIEGMETH KÁROLY. Előadó: KADIĆ OTTOKÁR dr. Jelen van nak: BEKEY IMRE GÁBOR, CSÖRGEY TITUS, DERREY LAJOS, DORNYAY BÉLA, FINGER BÉLA, GORSICZKY SÁNDOR, GRESCHIK JENŐ dr., HÁMORI MIHÁLY, HERMANN OTTÓ, HILLEBRAND JENŐ dr., KADIĆ OTTOKÁRNÉ, KERÉKGYÁRTÓ ELEK dr., KERÉKGYÁRTÓ ELEKNÉ, KORMOS TIVADAR dr., LAMBRECHT KÁLMÁN, LÁSZLÓ GÁBOR dr., LÓSY JÓZSEF, LÓCZY LAJOS dr., MAJER ISTVÁN, MÁRTON LAJOS dr., MEZEY LAJOS dr., BÁTÓ NYÁRY ALBERT dr., PÁVAI VAJNA FERENC dr., PARLAGI BÉLA, SCHENK JAKAB, SCHRÉTER ZOLTÁN dr., SCHOLTZ PÁL KORNÉL és SZAFFKA TIHAMÉR.

Az elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri MÁRTON LAJOS dr. és SCHOLTZ PÁL KORNÉL tagtársakat. Az ülésen a következő fontosabb ügyek kerültek tárgyalás alá: 1. Az előadó felolvassa az 1911. évi január hó 3-án tartott ülés jegyzőkönyvét, melyet a Bizottság hozzászólás nélkül hitelesít. — 2. Az

előadó jelenti, hogy PONGRÁCZ JENŐ, komjáti nagybirtokos, GEDEON JENŐ színi nagybirtokos, MÁRTON LAJOS dr. múzeumi ör és SZAFFKA TIHAMÉR műegyetemi hallgató külső tagok a Földtani Társulathoz léptek s ezzel a Bizottságnak rendes tagjai lettek. Örvendetes tudomásul szolgál. — 3. Az elnök ajánlására a Bizottság HEFTY GYULA urat külső tagnak választotta. — 4. Az előadó jelenti, hogy HILLEBRAND JENŐ dr. rendes tag a répáshutai Balla-barlangban próbáztatást végzett s ez alkalommal diluviális gerincesekkel együtt egy gyermek csontvázmaradványaira akad. Erről a leletről HILLEBRAND dr. 1911. évi január hó 25-én a Földtani Társulat szakülésén «Az ősember csontjai a Bükk-hegység Balla-barlangjában» cím alatt előadást tartott. Az előadás szövege a «Közlemények»-ben teljes terjedelmében jelent meg.¹ Örvendetes tudomásul szolgál. — 5. Az előadó előterjeszti az 1911. évi munkatervet és költségvetést, melyet a Bizottság elfogad és az elnök indítványára az előadónak 1911-re 100 K tiszteletdíjat szavaz. A munkaterv és a költségvetés szövege teljes terjedelemben a «Közlemények»-ben jelent meg. — 6. SCHOLTZ PÁL KORNÉL rendes tag a vizsgálóbizottság nevében jelenti, hogy a pénztárt és a számlákat megvizsgálta és azokat a legnagyobb rendben találta, mire a Bizottság az előadónak és a pénztárosnak, úgymint a kiküldött vizsgálóbizottság tagjainak is kifejtett munkájukért köszönetet szavaz és megadja nekik 1910-re a felmentvényt. — 7. HERMAN OTTÓ tiszteleti tag megtartja «A borsodi paleolit ügye» című előadását, melyet a Bizottság lelkesedéssel fogad. Az értékes előadás szövege teljes terjedelmében a «Közlemények»-ben jelent meg.²

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kivonat a M. F. T. Barlangkutató Bizottságának 1911. évi február hó 24-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Elnök: JORDÁN KÁROLY dr. Előadó: KADIĆ OTTOKÁR dr. Jelen vannak: BEKEY IMRE GÁBOR, CHOLNOKY JENŐ dr., FINGER BÉLA, HILLEBRAND JENŐ dr., KADIĆ OTTOKÁRNÉ, báró NYÁRY ALBERT dr., PAPP KÁROLY dr., PÁVAI VAJNA FERENC dr., PITTER TIVADAR, SCHOLTZ PÁL KORNÉL, STRÖMPL GÁBOR dr., SZAFFKA TIHAMÉR, SZONTAGH TAMAS dr. és TIMKÓ IMRE.

Az elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri STRÖMPL GÁBOR dr. és SZAFFKA TIHAMÉR tagtársakat. Az ülésen a következők kerültek tárgyalás alá: 1. Az előadó felolvassa az 1911. évi február 6-án tartott ülés jegyzőkönyvének szövegét, melyet a Bizottság hitelesít. — 2. Az előadó jelenti, hogy a «Közlemények»-ből ezentúl 100 magyar és 50 német különlenyomatot juttat az anyaegyesület főtítkára a Bizottságnak. Ez a körülmény lehetővé teszi, hogy a «Közlemények»-et ezentúl nemcsak a külső tagok, hanem a Bizottság minden tagja meg fogja kapni. A különlenyomatok ezentúl számozott címlappal fognak megjelenni. Örvendetes tudomásul szolgál. — 3. Az elnök ajánlására a Bizottság PAPP KÁROLY dr. osztálygeológus urat, a Földtani Társulat főtítkárát és ASCHER ANTAL műgyet. kvestor urat, a Földtani Társulat pénztárosát rendes tagoknak választja. — 4. CHOLNOKY JENŐ dr. egyet. tanár, a Bizottság vendége megtartja: «Az Alföldre nyíló barlangok kutatásának jelentőségéről» című előadását, melyet a Bizottság lelkesedéssel fogad. — 5. Báró NYÁRY ALBERT dr. rendes tag megtartja: «A Felfalusi barlang ismeretése» című előadását. CHOLNOKY JENŐ dr. az előadáshoz hozzászólva megjegyzi, hogy a hallottak és a bemutatott

¹ Közlemények a M. F. T. Barlangkutató Bizottságából. 1911. évf. 2. füzet.

² Ugyanaz. 1911 évf. 1. füzet.

anyag után itélve e barlang kutatása igen érdekesnek ígérkezik. A földolog, hogy az ilyen ásatások szakszerűen, rétegről rétegre és archeologus jelenlétében történjenek. Báró NYÁRY ALBERT dr. a hozzászólásra felelve megjegyzi, hogy őt első sorban maga a lelet érdekli s köszönettel venné, ha valakivel szövetkezve, anyagi támogatás mellett, az egész barlangot ki tudná ásatni. A Bizottság az érdekes előadást tetszéssel fogadja, szövege teljes terjedelmében a «Közlemények»-ben jelent meg.¹ — G. PÁVAI VAJNA FERENC dr. rendes tag megtartja: «Néhány irodalmunkban még eddig nem szereplő barlang ismertetése» című előadását. STRÖMPL GÁBOR dr. megjegyzi, hogy a barlangok elnevezésénél első sorban a nép által használt neveket kellene tekintetbe venni és nagyobb pontossággal használni. PÁVAI VAJNA FERENC dr. azt válaszolja, hogy csak olyan barlangokat nevezett el, melyeknek egyáltalában nem volt nevük. Jelen előadása csupán ideiglenes ismertetés. A Bizottság az előadást tetszéssel fogadja, az előadás szövege a «Közlemények»-ben jelent meg.² Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kivonat a M. F. T. Barlangkutató Bizottságának 1911. évi április hó 29-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Elnök: SIEGMETH KÁROLY. Előadó: KADIĆ OTTORKÁR dr. Jelen vannak: ASCHER ANTAL, HERMAN OTTÓ, HILLEBRAND JENŐ dr., FINGER BÉLA, PÁVAI VAJNA FERENC dr., SCHOLTZ PÁL KORNÉL, SCHOLTZ PÁL KORNÉLNÉ és SZEKRÉNYESSY GÉZA.

Az elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri SCHOLTZ PÁL KORNÉL és PÁVAI VAJNA FERENC dr. tagtársakat.

Az ülésen a következő fontosabb ügyek kerültek tárgyalás alá: 1. Az előadó felolvassa az 1911. évi február hó 24-én tartott ülés jegyzőkönyvét, melyet a Bizottság hitelesít. — 2. A Bizottság az előadó indítványára elhatározza, hogy a Földtani Intézet tagjaihoz felhívást meneszt, melyben felkéri a geológus urakat, hogy nyári felvételeik alkalmával a barlangok iránt is tekintettel legyenek és hogy a geológus urak a Bizottságba meghívassanak. — 3. Az előadó jelenti, hogy STÉGER PÁL százados úrtól értesítés érkezett, mely szerint Vác mellett köfejtés közben üregre akadtak. A Bizottság felkéri PÁVAI VAJNA FERENC dr. tagtársat, hogy a szóban levő üreget megvizsgálja. — 4. Az előadó benyújtja az 1911. évi munkafelosztás tervezetét, melyet a Bizottság változatlanul elfogad. E tervezet szerint a Bizottság a következő tagtársakat bízta meg munkával. A barlangkatalogus összeállításával továbbra is SIEGMETH KÁROLY elnököt és HORUSITZKY HENRIK tagtársat kérte fel. Valamelyik budavidéki barlang felásatására KADIĆ OTTORKÁR dr. előadó nyert megbízást. A Pálvölgyi barlang kutatásának történetét SCHOLTZ PÁL KORNÉL fogja megírni, a barlang felmérését pedig JORDÁN KÁROLY dr. alelnök, SZAFFKA TITAMÉR és STRÖMPL GÁBOR dr. tagtársak fogják végezni. A barlang geomorfologiai viszonyainak tanulmányozására ugyancsak STRÖMPL GÁBOR dr. szívesen vállalkozott. Az aggteleki Baradla-barlang felásatásának folytatását a Bizottság egyelőre függőben véli tartani, míg erre a célra a kérelmezett pénzüsszeg beérkezik. A barlang geomorfologiai tanulmányozásával STRÖMPL GÁBOR dr. tagtársat bízta meg a Bizottság. A szilicei, szilasi, pelsőői és tornai fensík barlangjainak bejárására és térképezésére ugyancsak STRÖMPL GÁBOR dr. vállalkozott. Ezekon kívül JORDÁN KÁROLY dr. alelnök készséggel vállalkozott, hogy saját költségére SCHOLTZ PÁL KORNÉL és BEKEY IMRE GÁBOR tagtársakkal a Vecsembükki zombolyokat és a többi konjuti bar-

¹ Közlemények a M. F. T. Barlangkutató Bizottságából. 1911. évf. 3. füzet.

² Közlemények a M. F. T. Barlangkutató Bizottságából. 1911. évf. 4. füzet.

langot átkutassa. — 5. KADIĆ OTTOKÁR dr. előadó megtartja: «A répáshutai Balla-barlangban végzett ásatások eredményei» című előadását. PÁVAI VAJNA FERENC dr. az előadáshoz hozzászólva, a következőkre tér ki. A barlang fenekén levő vörös agyag, pala- és kvarckavics előfordulását az egykori vizek odahordásának tulajdonítja. A rénszarvas, madár és rágesülők fauna diluviális korát nem tartja véglegesen bebizonyítottnak, mivel abban egy abszolút fosszilis faj sincs képviselve. KADIĆ OTTOKÁR dr. előadó válaszolva, felemlíti, hogy a kvarckavicsnak a barlangba történt bemosása tényleg a legtermészetesebbnek látszik, erre a körülményre már maga is gondolt; ezt a feltevést azonban a régebben felvett geológiai térkép nem igazolja, mely szerint a Balla-patak felső folyásában kizárólag mészkőterületről hozza a kavicsot. A fauna diluviális voltát előadó biztosra veszi, mivel ez a fauna a hasonló morvaországi és württembergi diluviálisnak elismert faunával, az abszolút fosszilis fajok kivételével, teljesen egyezik. Előadó kizártnak tartja, hogy a rénszarvas és kortársai Magyarországon a jelenkor elején éltek volna és reméli, hogy a Balla-barlang teljes kitakarítása esetén abszolút fosszilis fajok is napfényre kerülnek.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kivonat a M. F. T. Barlangkutató Bizottságának 1911. évi november hó 25-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Elnökök: SIEGMETH KÁROLY. Előadó: KADIĆ OTTOKÁR dr. Jelen vannak: BALOGH MARGIT dr., BEKEY IMRE GÁBOR, HILLEBRAND JENŐ dr., HORUSITZKY HENRIK, LÓCZY LAJOS dr., MAGASHÁZY LÁSZLÓ, MIHÓK OTTÓ, PÁLFY MÓR dr., SCHOLTZ PÁL KORNÉL, SCHOLTZ PÁL KORNÉLNÉ és SIEGMETH LAJOS dr.

Az elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri SCHOLTZ PÁL KORNÉL és BEKEY IMRE GÁBOR tagtársakat.

Az ülésen a következő fontosabb tárgyak kerültek napirendre: 1. Az előadó felolvassa az 1911. évi április hó 29-én tartott ülés jegyzőkönyvét, melyet a Bizottság elfogad és hitelesít. — 2. Az előadó megállapítja, hogy a M. Földtani Társulat választmányára ismételve a Bizottság tagságával foglalkozott,¹ mely alkalommal több választmányi tag kifogásolta, hogy a Bizottság tiszteleti és külső tagokat választott. LÓCZY LAJOS dr. és PÁLFY MÓR választmányi tagok szerint a Bizottság csakis egyféle tagokat választhat és pedig bizottsági tagokat a M. Földtani Társulat tagjai közül. Bár ebben a kérdésben a választmány végleges döntést nem hozott, előadó a bizottsági tagválasztás ügyének tisztázását óhajtva, a következőket indítványozza: A Bizottság a választmányban felmerült kívánatokhoz alkalmazkodva, a következőket határozza el: I. A Bizottság ezentúl a Földtani Társulat tagjai közül csakis bizottsági tagokat válasszon. Az eddig megválasztott rendes tagok szintén ezt a címet kapják. II. Az eddig megválasztott tiszteleti és külső tagok továbbra is ebben a minőségben maradnak, ezentúl azonban a Bizottság nem választ többé ilyen tagokat. A Bizottság az indítványt elfogadja. — 3. Az előadó megállapítja, hogy a M. Földtani Társulat választmányára 1911. évi március hó 1-én tartott választmányi ülésén a Bizottság ügyeit tárgyalva, a többi közt elhatározta, hogy a Bizottság jegyzőkönyvi kivonatait többé nem fogja kinyomatni.² Előadó megjegyzi, hogy a jegyzőkönyvekről mindenkor csak rövid kivonatokat közölt és utal arra, hogy a jegyzőkönyvek kinyomatása a tagok és a központ

¹ Földtani Közlöny XLI. (1911) pag. 102. és 446.

² Földtani Közlöny XLI (1911) pag. 446.

közötti állandó összeköttetés fenntartása végett elkerülhetetlen. Remény van, hogy a jegyzőkönyvek tartalma mégis kinyomattatik, de csak a társulati év végén illetőleg a következő év elején. A Bizottság a jelentést tudomásul veszi. — 4. Az előadó jelenti, hogy a Bizottság részére a következő pénzadományok érkeztek. A M. Földtani Társulat részéről 500 K. Az aggteleki Baradla-barlang felásatása céljaira a M. Tudományos Akadémia 500 K, a M. Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztálya ugyanerre a célra szintén 500 K adományozott. A vecsehbükkii zombólyok átkutatására gróf **HADIK JÁNOS** ny. államtitkár úr ö. excellenciája, **PONGRÁCZ JENŐ** komjáti nagybirtokos úr közbenjárása folytán 200 K. **KÓOS JÓZSEF** zsarnói földbirtokos úr, **GEDEON JENŐ** szini nagybirtokos úr közbenjárása folytán 100 K adományozott. A Bizottság a jelentést örömmel tudomásul veszi és az adományozóknak, úgymint a közvetítőknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. — 5. Az előadó előterjeszti a M. Földtani Társulat útján a Bizottsághoz **SZILÁDY ZOLTÁN** dr. egyet. m.-tanár és **ROSKA MÁRTON** dr. egyet. tanársegéd uraktól érkezett közös kérvényt, melyben a topánfalvi **Lucsia**-barlang felásatására 500 K segélyt kérnek. Előadó megjegyzi, hogy a Bizottságnak ez idő szerint nincs olyan alapja, amelyből a kívánt célra pénzt adhatna. Tekintettel a **Lucsia**-barlang felásatásának fontosságára a Bizottság megtehetné, hogy e barlang kutatását a jövő évi munkatervezetbe felvegye és a szükséges költségek megszerzése iránt lépéseket tegyen. A Bizottság az előterjesztést tudomásul veszi és az indítványt elfogadja. — 6. Az előadó előterjeszti **BAITS GYÖRGY** bajóti jegyző átiratát, melyben a Bizottságnak két új barlangot jelent be és ezek átkutatását kéri. Előadó örvendetes jelenségnak tartja, hogy a hatóságok és a közönség a Bizottság létezéséről tudomást szerezve, mindig sürűbben barlangokról értesítéseket küldenek és ezek átkutatását sürgetik. A Bizottságnak ezeket a figyelmességeket azzal kellene honorálnia, hogy az ilyen kéréseknek lehetőleg eleget tegyen. Ez azonban mindaddig, míg a Bizottságnak évi állami szubvenciója nincs, lehetetlen. **BEKEY IMRE GÁBOR** bizottsági tag hozzászólása után a Bizottság az előterjesztést tudomásul veszi és az elhangzott nézeteket magáévá teszi. — 7. Az előadó előterjeszti **Sáros vármegye** alispánjának átiratát, melyben az **Abosi barlang** felfedezését és jelenlegi állapotát ismerteti. Előadó az **Abosi barlangot** a Bizottság figyelmébe ajánlja és kéri, hogy alkalmas időben e barlang átkutatását elrendelni szíveskedjen. A Bizottság az előterjesztést tudomásul veszi. — **S. SCHOLTZ PÁL KORNÉL** bizottsági tag megtartja: «**A vecsehbükkii zombólylyukak**» című előadását, melyet a Bizottság tetszéssel fogad.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.